

ישיבת הקיבוץ הדתי - עין צורים

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

שבועות - דף מספר 11

בס"ד, י"ב אב תשפ"ד

שבועת עד אחד

א. פתיחה

הסוגיה מ. עוסקת בדין שתי כסף בשבועת עד אחד. במסגרת הסוגיה היא מציינת למקור לשבועת עד אחד. בסדר ובשיעור היום נעיין בסוגיה ונמקד את תשומת לבנו במקור לשבועת עד אחד ובטיב שבועה זו ויחסה לשבועת מודה במקצת. רק בשלב שני (לקראת יום רביעי, ותלמידי הרב אלי אתו) נעסוק בדין שתי כסף בשבועות שונות.

ב. המקור לשבועת עד אחד

1. שבועות מ., "אמר רב נחמן בר יצחק אמר שמואל לא שנו... עד אחד מחייבו שבועה".
2. כתובות פז. המשנה, "הפוגמת... אלא בשבועה". ובגמרא שם פז: "עד אחד מעידה... דעתו של בעל".
3. ירושלמי שבועות פ"ו ה"א, עמ' 1361 שו' 30-31. (המשך הסוגיה כבר נוגע לשאלת שתי כסף בשע"א).
4. ממקורות אלו – מהו המקור לשבועת עד אחד? באיזה רובד (תנאי או אמוראי) הוא מופיע?
5. נעיין בדרשה במקורות א"י (מצורפת טבלה משווה):
 - א) ספרי דברים פיסקא קפח (דברי רבי יוסי).
 - ב) תוספתא שבועות פ"ה ה"ד
 - ג) מדרש תנאים לדברים יט.
6. לשון הברייתא עמום מאד וקשה לפירוש. הצעות פירוש ברשימת קריאה בסוף דף המקורות.
7. ניתן את הדעת לשאלות יסוד:
 - א) מדוע עד אחד אינו מחייב ממון? מה בין עד אחד ובין שני עדים?
 - ב) מה פשר חיוב שבועה על ידו? מה מטרתו? כיצד השבועה מצליחה להדוף את העד?
 - ג) האם לשונות ההצעה של הק"ו של רבי יוסי שופך אור על השאלות הנ"ל?
8. ראו את הדיון בתחילת חידושי הרמב"ן לסוגיה האם משביעים שבועת עד אחד בטענת שמא. מה משמעות המחלוקת? ראו אגרות הגרי"ד הלוי עמ' רפא.
9. עיינו ב"ב לג: הסיפור על נסכא דרבי אבא. מה עולה שם באשר לטיב שבועת עד אחד?
10. מי שסיים – לעיין בסוגיה כתובות פז:, ובתוספות בשתי הסוגיות על שתי כסף בשבועת עד אחד. השלימו בעיון בסוגיית הירושלמי.
11. להרחבה – הצעות פרשנות לדרשה
 - א) להצעת פירוש ראו תוספת ראשונים על שבועות עמ' 177 שו' 28.
 - ב) משה בנוביץ, "שבועת עד אחד", בתוך: עטרה לחיים, עמ' 46-49.